

Så funkar ridsporten del 5

Fälttävlan

Kärt barn har många namn. På heter det Eventing, på danska heter grenen Military, och på franska heter det Concours complete, alltså den kompletta tävlingen. En del pratar också om ridsportens Formel 1.

Fälttävlan är ridsportens Kinderegge med tre grenar i en. På de stora tävlingarna handlar det också om tre dagars tävlande, men på lägre nivå packar man ihop tävlandet till en dag.

Det är terrängprovet som är höjdpunkten under en fälttävlan. Terrängprovet består av en bana i skog och mark med ett antal fasta hinder som ska övervinnas. Hindren heter som de ser ut. Ovan ser du ett hus, sedan finns det bord, spetsar och gravar för att bara nämna några typer.

Olycksrisken är hög i fälttävlan, med dess höga tempo och i alla fall tidigare fasta hinder. Därför finns ett högt säkerhetsmedvetande. Ambulans ska finnas på plats under terrängprovet, och rivningsbara hinder används allt oftare.

Den första grenen i Kinderegget är dressyr, för säkerhets skull med dressyrprogram som är helt annorlunda jämfört med de vanliga dressyrprogrammen. Och håll i er nu, för här kommer en annan avgörande skillnad. I fälttävlansdressyren får man inte ett resultat i procent som i vanlig dressyr, utan i antalet straffpoäng.

För att förklara hur straffpoängen räknas ut har jag bara en utväg, nämligen att citera direkt ur fälttävlans tävlingsreglemente:

”Dressyrdomarna tilldelar prestationspoäng ur en skala från 0 till 10 för varje bedömningsgrupp, liksom bedömningsgruppen i allmänt intryck, i dressyrprogrammet. Prestationspoängen kan tilldelas i hela eller halva poäng. (till exempel 7,0 eller 7,5).”

Så långt är det alltså som den vanliga dressyren, liksom att poängen sedan räknas om till procent.

Men sedan kommer det:

”Ekipagets straffpoäng räknas fram genom att ekipagets procenttal dras från 100. Resultatet avrundas till en decimal och utgör ekipagets straffpoäng i dressyrprovet.”

I texten om dressyr skrev jag att 64 procent är ett gott resultat, och om du rider på exakt 64 procent får du $100-64=36$ straff.

Detta är faktiskt, tro det eller ej, en förenkling jämfört med tidigare. Låt oss inte gå in på hur man räknade ut straffen då.

Som väl är finns det bra program som räknar ut dessa straffpoäng, och det viktiga för dig som besöker en fälttävlan är att veta att en låg straffpoäng är bra, typ 22 straff, medan en hög straffpoäng är dåligt.

Stå inte i vägen för ett dressyrekipe som just avslutat sin ritt. För nu har ryttaren 30 minuter på sig att göra sig redo för hopprovet, om det är en fälttävlan i det kortare formatet där allt utförs på en eller max två dagar.

På 30 minuter kanske både sadel och träs ska bytas, benskydd ska på och hästen ska hoppas fram några språng.

Under hoppningen omvandlas nedslag och vägringar också till straffpoäng, och här blir det logiskt igen. En rivning som på hopptävling ger fyra fel, ger i fälttävlan fyra straffpoäng.

Blir det för usla resultat på dressyrbanan och/eller hoppbanan innebär det att ekipaget inte får starta i terrängen. Detta är ett sätt att försäkra sig om att ekipagen som går ut i terrängen är redo för det.

Så är det äntligen dags för terrängprovet. De prydliga ryttarna från hopp- och dressyrbanan dyker nu upp i färgglada tröjor och hjälmar med överdrag i fantasifulla färger. Runt armen har de medical cards som bland annat innehåller uppgifter om ryttarens blodgrupp, en påminnelse om risken det ändå innebär att forcera fasta hinder i terrängen.

Ett gott råd är att fatta posto vid ett vattenhinder, för där kan det hända en hel del, men sällan med alltför olyckligt resultat, i alla fall inte på lägre nivå. Vid vattenhindret skiljs agnarna från vetet. Hästar som vet vad de handlar om skuttar glatt igenom vattnet, medan andra kan bestämma sig för att det räcker här.

Terrängmomentet kan pågå i flera timmar, och det är fritt fram att röra sig mellan olika hinder. Viktigt att tänka på är att ryttarna i olika klasser rider på olika banor, så det kan komma en häst från oväntat håll rätt vad det är. På banan finns därför gott om funktionärer som blåser i visselpipor när ett ekipage närmar sig. Hör du visselpipan, så se upp och flytta på dig. Fälttävlanshästar är så långt från nerviga dressyrhästar du kan komma. De dunderar fram och står du i vägen är det ditt problem.

När alla ekipage har gått i mål blir det prisutdelning. Så småningom. För i terrängmomentet finns inte en domare som dömer hela banan, utan en hinderdomare för varje hinder. Dessa rapporterar in resultat efterhand, exempelvis via walkie talkies, men det är först när deras protokoll samlas in som resultatet kan kontrolleras och prisutdelningen kan ske.

Är det någon gång du kan möta Girl Power så är det efter en ponnyfälttävlan. Ryttarna ger sig iväg skinande rena och kommer tillbaka täckta av lera, men så lyckliga. Dessutom är det något visst med fälttävlansfolket. Inte nog med att de och hästarna klarar av tre olika grenar. Det är också tåliga människor som inte gnäller i första taget. Det finns något rustikt över denna del av ridsporten och dess utövare, som jag personligen skattar mycket högt.

Detta är sista planerade avsnittet om de olika grenarna för denna gång.

Nästa logiska steg vore att beskriva körning, working equitation, distans och de andra grenarna, men där räcker min kunskap inte riktigt till, så jag skickar stafettpinnen vidare till den som vill fortsätta.

Jag publicerar gärna texter även om dessa grenar på min hemsida, om du som läser detta vill dela med dig av din kunskap, eller känner någon som vill göra det.

Anna Nyberg/Fux Media 2026

Detta är mitt förenklade sätt att beskriva ridsport, som får kopieras och spridas med angivande av källan.

För en mer fullständig redogörelse hänvisar jag till Svenska Ridsportförbundets hemsida www.ridsport.se